

INGEZONDEN.

DE ZATERDAG VOOR DE ARTSEN.

Lijst van hen, die bereid zijn des Zaterdag's collega's in hun klinieken, poliklinieken of colleges te ontvangen.

AMSTERDAM.			
Binnen-Gasthuis.	8 $\frac{1}{2}$ —9 $\frac{1}{4}$	Prof. P. K. PEL	Kliniek.
" "	9—11	" M. STRAUB	Oogheelk. polikliniek.
" "	11—12	" idem	" kliniek.
" "	9 $\frac{1}{2}$ —11	Prof. A. A. G. GUYE	Oorheelk. polikliniek
" "	12—1	Dr. C. B. TILANUS	Demonstratie orthopaedie
" "	3 $\frac{1}{2}$ —4 $\frac{1}{4}$	Prof. S. MENDES DA COSTA	Demonstr. dermatologie.
" "	4—	Prof. WERTHEIM SALO-	Neurologische polikliniek
		MONSON	(zie aanm.)
Wilhelmina-Gasth.	10—11	Dr. W. POSTHUMUS MEYJES	Demonstratie keel-, neus- en oorheelkunde.
Emma Kinderziekh.	3—5	Dr. H. TIMMER	Chirurgische polikliniek.
(Sarphatiestraat).			
ZANDER-Instituut.	12—1	Dr. J. M. BAART DE LA	} Demonstratie van appa- raten en patiënten
(Prinsengr. 711).		FAILLE	
"	12—1	Dr. B. S. DE SMIT	} Kliniek.
Rijks-Vroedvr.sch..	3—4 $\frac{1}{2}$	Dr. R. J. R. MEURER	
(Ruyschstraat).			
ARNHEM.			
Stedelijk ziekenhuis	2 $\frac{1}{2}$ —3 $\frac{1}{2}$	Dr. H. V. BOMMEL V. VLOTEN	Demonstratie en visite.
ibid. of Diacon.huis	3 $\frac{1}{2}$ —4 $\frac{1}{2}$	Dr. W. RENSSSEN	Operaties of demonstratie.
BREDA.			
St. Elisabeths Gasth.	11 $\frac{1}{2}$ —1	Dr. BIJNEN	Operaties of demonstratie.
DEVENTER.			
St. Elisabeths Gasth.	10—11	Dr. L. S. MEIJER	Kliniek of demonstratie.
ERM.-VELDW.			
Krankzinn.gesticht.	2—4	Dr. J. H. A. VAN DAL	Demonstratie en visite.
GRAVE.			
Rijks-Krankz.gest..	10—1	Dr. W. VOS	Demonstratie en visite.
'S-GRAVENH.			
Gemeente-Ziekenh..	7—8	Dr. J. SCHOEMAKER	Demonstratie chirurgie (zie aanm.).
			Operaties en demonstratie.
R. C. Ziekenhuis..	10 $\frac{1}{2}$ —12	Dr. M. RUTGERS	
(Westeinde).			
Inr. v. Ooglijders..	9—10 $\frac{1}{2}$	Dr. BOUVIN	Oogheelkundige polikli- niek.
(Laan v. Meerdess- voort 114).			
Hydrotherap. inr..	3—4	Dr. D. DE NIET	Demonstratie.
„Winternitz“.....			
Scheveningen.Na- der te bep. plaats	4—5	Dr. L. J. J. MUSKENS	Demonstratie.
Haagsche poliklin..	10—11	Dr. J. NOYON	Demonstratie oogheelk.
(Prinsegracht 43)			
GRONINGEN.			
Academ. Ziekenh..	9—11	Prof. G. C. NIJHOFF	Operaties of demonstratie gynaecologie.
" "	11—12 $\frac{1}{2}$	Prof. K. F. WENCKEBACH	Kliniek.
" "	2—4	" C. F. A. KOCH	Operaties of demonstratie chirurgie.
Kinderziekenhuis ..	1 $\frac{1}{2}$ —3	G. SCHELTEMA, arts	Kliniek of demonstratie kinderziekten.
HAARLEM.			
Elisabeths of Groot- e Gasthuis.....	10—12	Dr. C. M. J. WESTERMAN	Operaties of demonstratie.
LEEUWARDEN.			
Stedelijk Ziekenhuis	10—11 $\frac{1}{2}$	P. H. VAN EDEN, arts	Operaties of demonstratie.

LEIDEN.			
<i>Academ.-Ziekenh...</i>	9—10	Prof. W. KOSTER GNZ.	Oogheekkundige kliniek.
„ „	11—12	Dr. P. TH. L. KAN	Oorheekkundige „
„ „	12 ¹ / ₂ —1 ¹ / ₂	Prof. J. A. KORTEWEG	Chirurgische polikliniek daarna demonstraties.
„ „	9—12	„ J. VEIT	Gynaecologische kliniek met demonstratie en operaties (van 1 Juli— 1 Juli 1903).
BOERH-laborator...	2—3	Dr. J. E. G. VAN EMDEN	Demonstratie.
LOOSDUINEN.			
<i>Krankzinn.gesticht</i>			
<i>Bloemendaal....</i>	2—4	Dr. D. SCHERMERS	Demonstratie en visite.
ROSMALEN.			
<i>Krankzinn.gesticht</i>			
<i>Coudewater.....</i>	2—4	Dr. C. J. HOOGVELD	Demonstratie en visite.
ROTTERDAM.			
<i>Polikliniek.....</i>	8 ¹ / ₂ —10	D. J. BLOK, arts	Oogheek. polikliniek.
(Glashaven 7).			
„	9—12	G. T. TH. V. ZIEGENWEIDT, arts	Neurologische polikliniek.
<i>Ziekenh. Coolsing.</i>	2—5	Dr. W. J. VAN STOCKUM	Operatie en demonstratie chirurgie.
„ „	2—5	Dr. A. A. HJUMANS V. D. BERGH	Demonstratie patiënten en nieuwe methoden van klinisch onderzoek.
<i>Kinderziekenhuis..</i>	3—5 ¹ / ₂	Dr. J. V. D. HOEVEN JR.	<i>Voorloopig (zie aanmerk.).</i> Polikliniek, operaties of demonstratie (na 1 Nov.).
UTRECHT.			
<i>Ned. Gasth. v. Oogl.</i>	10—11	Prof. H. SNELLEN SR.	Operaties en demonstratie.
<i>Krankzinn.gesticht</i>	11—12	„ TH. ZIEHEN	Kliniek.
<i>Kliniek.....</i>	9 ¹ / ₄ —10	Dr. A. HUIJSMAN	Oorheek. polikliniek (van 15 Oct.—15 Dec. 1902).
Wittevrouwenstr.			
ZUIDLAREN.			
<i>Krankzinn.gesticht.</i>			
<i>Dennooord....</i>	2—4	Dr. P. WIERINGA	Demonstratie en visite.
ZWOLLE.			
<i>R. C. Ziekenhuis of</i>			
<i>Sophia-Ziekenhuis.</i>	2 ¹ / ₂ —5	Dr. N. H. FRANK	Operaties en demonstratie.

A A N M E R K I N G E N.

- AMSTERDAM. *Binnen-Gasthuis.* Prof. J. K. A. WERTHEIM SALOMONSON is ook bereid op aanvraag van 3—4 demonstraties te houden.
- „ *Wilhelmina-Gasthuis.* De Heeren Drs. J. KUIPER, J. W. JACOBI, J. G. GOHL, F. TANJA zijn bereid een cursus te geven over een of ander deel der geneeskunde zoo eenige artsen dit mochten verlangen.
- „ *O. L. V. Gasthuis,* Ruyschstraat. Dr. N. P. VAN SPANJE houdt Zaterdags van 9—12 polikliniek. Deze is, zonder nader overleg met Heeren Regenten, voorloopig niet toegankelijk voor artsen.
- BLOEMENDAAL. *Krankzinnigengesticht Meerenberg.* Dr. J. VAN DEVENTER is bereid des Zaterdags op nader overeen te komen uren, des verlangd kliniek of demonstratie te houden met toegang voor artsen.

's GRAVENHAGE. *Gemeente-Ziekenhuis*. Dr. G. H. ROESSINGH is bereid zijn medewerking te verleen om aan de hulpgeneesheeren van het ziekenhuis de machtiging te verschaffen tot het houden van demonstraties voor artsen op Zaterdag.

MEDEMBLIK. *Rijks-Krankzinnigengesticht*. Dr. F. E. FREIJLINCK is bereid Zaterdag op nader overeen te komen uren in overleg met eventueele bezoekers demonstraties te houden.

ROTTERDAM. *Ziekenhuis, Coolsingel*. Drs. HIJMANS VAN DEN BERGH EN VAN STOCKUM zijn met eenige artsen in overleg over de uren, waarop zij een cursus zullen geven. In afwachting daarvan houden zij de hiervoor aangegeven uren voor artsen disponibel.

G. C. NIJHOFF.

Geachte Redactie!

Door de welwillendheid van een der doctoren alhier, was ik in de gelegenheid het artikel van Dr. A. GEYL „Over acuut, intermitterend oedeem van den hals der zwangere, barende of puerperale baarmoeder”, voorkomende in dit *Tijdschrift* van 30 Aug. 1902, te lezen. Het is naar aanleiding van het slot van genoemd artikel, dat ik U beleefd om eenige plaatsruimte in uw blad verzoek.

Aan het einde van zijn artikel bewijst Dr. GEYL mij de eer, een door mij in het *Tijdschrift voor Praktische Verloskunde* beschreven waarneming van een belangrijke zwelling van den baarmoederhals, te vermelden, echter vindt Z.Ed. het jammer dat door mij niet wordt opgegeven of het hoofd nog ballotteerde of reeds vaststond in den bekkeningang gedurende het ontstaan en het bestaan der waterzuchtige zwelling van de voorlip.

Na nog eens mijn stukje in het *Tijdschrift* doorgezien te hebben meen ik te mogen veronderstellen, dat Dr. GEYL het wat vluchtig gelezen heeft en zou ik Z.Ed. wel willen verzoeken nog eens eenige oogenblikken aan de lectuur er van te willen geven.

Op blz. 106 zal Dr. GEYL dan kunnen lezen hoe ik bij mijn eerste onderzoek *het hoofd ballotteerend op den bekkeningang* vond. Dè zwelling van de voorlip bestond toen nog niet en bemerkte ik vier dagen later. Op blz. 107 wordt medegedeeld hoe vijf dagen na het eerste onderzoek het vruchtwater afgeloopen was, de zwelling van de voorlip reeds *beduidend minder* geworden, doch *het hoofd nog niet ingedaald was*. Het tijdstip waarop kon worden geconstateerd, dat *nu het hoofd ingedaald bleek te zijn* kan Dr. GEYL eenige regels lager vermeld vinden.

M. i. blijkt hieruit nog al duidelijk, dat de stand van het hoofd gedurende het ontstaan en het bestaan der zwelling van de voorlip dezelfde was gebleven als bij het eerste onderzoek n.l. ballotteerend. Waar ik aangeef *hoe* den stand van het hoofd na het breken der vliezen was en ook opgeef *wanneer* de indaling er van kon worden geconstateerd zou ik toch zeker een eerder optredende verandering niet onvermeld hebben gelaten.

Met mijn dank voor de plaatsing.

Beverwijk, September 1902.

T. VENLET, *Verloskundige*.